

Niculae GAMENT

CRIMINALISTICĂ CAIET DE LABORATOR I

CUPRINS

Capitolul I

CRIMINALISTICA ȘI INVESTIGAȚIILE PENALE	11 -
1. De ce criminalistica în investigațiile penale?.....	11 -
2. În ce condiții urmele și mijloacele materiale de probă ridicate din locul faptei pot fi folosite în descoperirea infracțiunilor și identificarea persoanelor sau obiectelor care le-au creat?	12 -
3. Conceptul de fixarea urmelor și mijloacelor materiale de probă	12 -
4. Tehnici utilizate în cercetarea urmelor și probelor materiale.....	13 -
5. Metode și tehnici moderne de examinare a urmelor și mijloacelor materiale de probă.....	20 -
6. Ce este și cum se realizează identificarea criminalistică?	22 -

Capitolul II

FOTOGRAFIA JUDICIARĂ – MIJLOC DE CUNOAȘTERE ȘI DE CERCETARE CRIMINALISTICĂ.....	34 -
1. Fotografia la locul faptei.....	35 -
2. Fotografia de fixare a rezultatelor percheziției	41 -
3. Fotografia de fixare a rezultatelor reconstituirii	42 -
4. Fotografia de fixare a rezultatelor prezentării pentru identificarea persoanelor	43 -
5. Fotografia de semnalmamente	43 -
6. Fotografia de supraveghere operativă.....	43 -

Capitolul III

IDENTIFICAREA TRASEOLOGICĂ.....	45 -
1. Cum este definită urma în sens criminalistic? Dar din punct de vedere traseologic?	45 -
2. De ce este posibilă identificarea traseologică? Pentru că:.....	45 -
3. Ce metode și procedee sunt folosite în identificările traseologice?.....	47 -

Capitolul IV

CERCETAREA CRIMINALISTICĂ A UNOR CATEGORII DE URME ...	55 -
1. Cercetarea criminalistică a urmelor papilare.....	55 -
2. Cercetarea criminalistică a urmelor de picioare	93 -
3. Cercetarea criminalistică a urmelor de dinți	103 -

4. Cercetarea criminalistică a urmelor de buze.....	- 106 -
5. Cercetarea criminalistică a urmelor de urechi	- 109 -
6. Cercetarea criminalistică a urmelor create de nas, ridurile feței, bărbie, coate și regiunile fesiere.....	- 112 -
7. Cercetarea criminalistică a urmelor de sânge.....	- 113 -
8. Cercetarea criminalistică a urmelor seminale.....	- 118 -
9. Cercetarea criminalistică a urmelor de salivă	- 119 -
10. Cercetarea criminalistică a urmelor de natură piloasă.....	- 121 -
11. Cercetarea criminalistică a urmelor de natură osteologică și a urmelor de miros uman.....	- 123 -
12. Cercetarea criminalistică a unor categorii de microurne.....	- 126 -
13. Cercetarea criminalistică a urmelor mijloacelor de transport	- 127 -
14. Cercetarea criminalistică a urmelor instrumentelor de spargere.....	- 148 -
15. Cercetarea criminalistică a unor categorii de urme materie.....	- 160 -
16. Cercetarea criminalistică a nodurilor și legăturilor.....	- 174 -

Capitolul V

CERCETAREA CRIMINALISTICĂ A DOCUMENTELOR	- 177 -
1. Identificarea persoanei după scrisul de mână – identificarea grafoscopică	- 178 -
2. Examenul tehnic al documentelor.....	- 196 -
3. Cercetarea criminalistică a falsului comis prin înlăturarea mecanică a textului.....	- 200 -
4. Cercetarea criminalistică a falsului comis prin înlăturarea chimică a textului	- 203 -
6. Cercetarea criminalistică a falsului comis prin imitarea scrisului.....	- 205 -
7. Cercetarea criminalistică a falsului comis prin deghizarea scrisului	- 206 -
8. Cercetarea criminalistică a falsului prin adăugare de text.....	- 207 -
9. Cercetarea criminalistică a falsului comis prin copiere.....	- 209 -
10. Cercetarea criminalistică a textelor dactilografiate.....	- 211 -
10.1. Identificarea mașinii de scris	- 211 -
10.2. Identificarea dactilografului	- 213 -
11. Cercetarea falsului comis cu ajutorul tehnicilor de calcul și a copiatoarelor....	- 215 -
11.1. Cercetarea criminalistică a falsului comis cu ajutorul tehnicilor de calcul....	- 216 -
11.2. Cercetarea criminalistică a falsului comis cu ajutorul copiatoarelor.....	- 217 -
11.3. Cercetarea criminalistică a contrafacerilor executate cu ajutorul xerocopiatoarelor	- 218 -
12. Cercetarea criminalistică a impresiunilor de șampilă.....	- 221 -

Capitolul VI

ELEMENTE DE BALISTICĂ JUDICIARĂ	- 224 -
1. Obiectul de studiu al balisticii judiciare.....	- 224 -
2. Urmele principale ale împușcăturii	- 225 -
3. Urmele secundare ale împușcăturii	- 229 -

4. Probleme care pot fi rezolvate prin expertiza criminalistică a armelor de foc, Respe	muniției și a urmelor create de acestea:	- 234 -
---	--	---------

Capitolul VII

IDENTIFICAREA PERSOANEI DUPĂ SEMNALMENTELE EXTERIOARE (PORTRETUL VORBIT)	- 270 -
---	----------------

1. Care este fundamentul științific al identificării?	- 270 -
2. Descrierea semnalmentelor statice (anatomice).....	- 272 -
3. Descrierea semnalmentelor dinamice (funcționale).....	- 287 -
4. Descrierea semnelor particulare.....	- 288 -
5. Descrierea obiectelor de îmbrăcăminte și a obiectelor portabile	- 290 -
6. Ce este reconstrucția facială?.....	- 291 -
7. Biometria.....	- 292 -

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ	- 295 -
-------------------------------------	----------------

Lucrarea este o lucrare de referință, care prezintă o serie de concepte/noiuni absolute necesare și utile pe care studentul trebuie să le cunoască și să le însușească.

În primul capitol, autorul încearcă și reușește să clarifice de ce criminalistica este considerată ca fiind parte a investigațiilor penale. Stabilite evoluțiile în care mijloacele materiale de probă, răscoală de la locul faptei, pot fi folosite pentru descoperirea infracțiunilor și identificarea autorilor acestora. Prezintă metodele și tehnicile moderne de cercetare a armelor criminalistice, precizează cu claritate ce este și cum se realizează identificarea criminalistică.

Capitolul doi este dedicat fotografiei judiciare pe care autorul o definește ca fiind un „mijloc de cunoaștere și descriere criminalistică” și prezintă într-o manieră descriptivă procedeele utilizate la realizarea fotografiilor ce pot fi efectuate în teren.

Capitolul trei tratează una dintre subramențele tehnicii criminalistice-traseologia judiciară, care definește noțiunea de „ură”, răspunde la întrebarea „de ce este posibilă identificarea traseologică?” și prezintă metode și mijloace folosite în cadrul identificării criminalistice.

Capitolul patru este cel mai amplu și se referă la cercetarea criminalistică a urmelor. Autorul menționează într-o succesiune logică, definiția urmei, cum se formează aceasta, care sunt metodele și procedeele de căutare, descoperire și ridicare, care sunt caracteristicile individuale ce fundamentează identificarea obiectului creator și în ce condiții urma este aptă pentru identificarea acestuia.

În capitolul cinci, dedicat cercetării documentelor, autorul prezintă, de asemenea, într-o manieră descriptivă, metodele și tehnicile de depistare a

Capitolul I **CRIMINALISTICA ȘI INVESTIGAȚIILE PENALE**

1. De ce criminalistica în investigațiile penale?

Argumente¹:

➤ Elaborează și folosește metode și mijloace tehnico-științifice pentru cercetarea urmelor infracțiunii și probelor materiale descoperite în locul faptei, în scopul identificării persoanelor sau obiectelor care le-au creat;

➤ Preia din alte domenii ale științei (fizică, chimie, medicină legală, antropologie, psihologie, matematică, informatică etc.) și adaptează la nevoile specifice, metode și mijloace de examinare, în vederea obținerii probelor necesare cercetării infracțiunilor și descoperirii făptuitorilor;

➤ Elaborează procedee și reguli tactice de efectuare a actelor de urmărire penală, în vederea asigurării laturii științifice a activității de cercetare penală;

➤ Elaborează și perfecționează cadrul metodologic de cercetare a diferitelor genuri de infracțiuni, prin studierea și generalizarea practicii pozitive a organelor judiciare;

➤ Elaborează și aplică metode și mijloace tehnico-tactice de natură să prevină săvârșirea infracțiunilor² sau producerea urmărilor acestora;

➤ Evidențiază cauzele și condițiile care au generat ori favorizat săvârșirea infracțiunilor și propune măsuri – inclusiv în domeniul legislativ – pentru prevenirea și combaterea faptelor antisociale;

➤ Asigură un grad sporit de operativitate și eficiență în descoperirea și probarea faptelor penale, în identificarea și prinderea făptuitorilor.

¹ Ionescu Florin, *Criminalistica*, Editura Universitară, București 2008, pag. 17

² Cum sunt de exemplu capcanele criminalistice

Criminalistica este singura știință care aduce în procesul penal probe științifice care nu pot fi combătute decât atunci când:

➤ Obiectivitatea experților/specialiștilor care cercetează urmele și mijloacele materiale de probă este îndoielnică;

➤ Pentru cercetarea urmelor și mijloacelor materiale de probă, destinată lămuririi faptelor și împrejurărilor cauzei, au fost utilizate metode și mijloace tehnice inadecvate, care au condus la formularea unor concluzii inexacte.

2. În ce condiții urmele și mijloacele materiale de probă ridicate din locul faptei pot fi folosite în descoperirea infracțiunilor și identificarea persoanelor sau obiectelor care le-au creat?

❖ Locul faptei să nu fi suferit modificări între momentul consumării actului ilicit și cel al investigării lui din punct de vedere criminalistic;

❖ În eventualitatea în care s-au produs modificări, acestea să fi fost descrise și explicate în procesul verbal de cercetare la fața locului, cu precizarea unui minim de date referitoare la: persoanele care le-au făcut (atunci când este posibil) și motivele care le-au determinat, natura modificărilor, măsurile luate cu privire urmele/mijloacele materiale de probă care au suferit modificări;

❖ Urmele și mijloacele materiale de probă să fie fixate în mod corespunzător prin mijloacele procesual-penale și criminalistice consacrate de legislația în vigoare: proces verbal de cercetare la fața locului, fotografie și film judiciar, schițe, desene.

3. Conceptul de fixarea urmelor și mijloacelor materiale de probă

❖ Elementele de fapt stabilite cu ocazia investigării criminalistice a locului faptei dobândesc valoare de probă numai în măsura în care sunt fixate prin intermediul mijloacelor prevăzute de legea procesual-penală³.

³ Constantin Aionîtoaie, Vasile Bercheșan, Tudorel Butoi, Ion Eugen Sandu – *Tratat de tactică criminalistică*, Editura Carpați, Craiova, 1992, pag. 4

❖ Activitatea de fixare asigură cadrul legal al valorificării ulterioare a urmelor și mijloacelor materiale de probă, pe calea constatării tehnico-științifice sau expertizei criminalistice;

❖ **A fixa înseamnă** a preciza, a evidenția cu claritate, în scris sau prin intermediul mijloacelor audio-video ori alte asemenea mijloace, locurile în care au fost descoperite urmele, natura și numărul lor, dispunerea individuală și de ansamblu, precum și un anumit număr de caracteristici generale și particulare care le individualizează;

❖ Fixarea tuturor categoriilor de urme și obiecte corpuri delictive înlătură pericolul substituirii lor ulterioare, asigurând prin aceasta un grad sporit de obiectivitate concluziilor formulate de specialistul sau expertul criminalist;

❖ Fixarea corespunzătoare a urmelor nu se reduce la simpla lor inventariere;

❖ Ea presupune un proces laborios de evaluare și consemnare a aspectelor referitoare la: natura, numărul și locurile în care au fost descoperite; metodele utilizate la relevarea, ridicarea, ambalarea și conservarea lor; descrierea formei, dimensiunilor, culorii și a unor caracteristici care le individualizează; distanțele față de alte urme, obiecte sau repere stabile din locul faptei etc. Este de asemenea necesar să se precizeze cu exactitate plasamentul și direcția de orientare a urmelor pe suporturile pe care au fost descoperite⁴.

4. Tehnici utilizate în cercetarea urmelor și probelor materiale

➤ Truse criminalistice

➤ **Trusele criminalistice universale** – conțin instrumentarul și materialele necesare căutării-descoperirii, fixării, conservării, ridicării și transportării la laborator a tuturor categoriilor de urme studiate de criminalistică.

⁴ Direcția spre care sunt îndreptate (orientate) anumite categorii de urme poate fi precizată în mod sugestiv, dacă aceasta se raportează la acele unui cadran de ceasornic. De exemplu: "Vârful urmei digitale este orientat pe direcția orei "unu" a unui cadran de ceasornic:"

De regulă conțin următoarele trei compartimente:

❖ *Compartimentul dactiloscopic/traseologic, prevăzut cu instrumentar specializat* descoperirii, fixării și ridicării urmelor de mâini, de picioare, de dinți, ale autovehiculelor, ale instrumentelor de spargere, a fragmentelor de hârtie etc.: lupă, substanțe pulverulente fluorescente și nefluorescente, pulverizatoare sau spray-uri pentru relevarea urmelor latente, pulverizatorul cu iod, pensule din păr de veveriță sau din pene de struț, pensulă magnetică, folii adezive, eprubete, plicuri, mănuși chirurgicale, benzi metalice sau din plastic ca accesorii pentru ridicarea urmelor de adâncime prin metoda mulajului, șpaclu, cancioc, pensete anatomice etc.

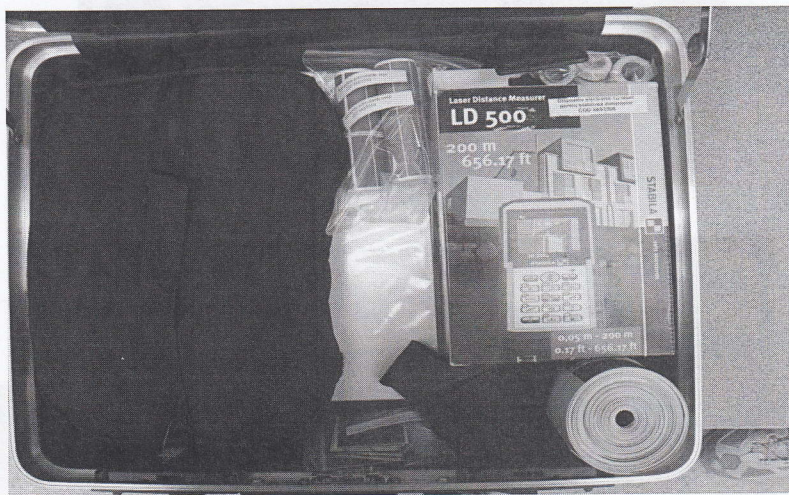
❖ *Compartimentul pentru marcarea perimetrului investigat din punct de vedere criminalistic, pentru efectuarea măsurătorilor și marcarea umelor și obiectelor principale.* Conține: instrumente de măsură cu diviziuni contraste pentru fotografierea la scară (riglă gradată, centimetru de croitorie), etaloane pentru fotografierea urmelor în mărime naturală, ruletă, bandă metrică împărțită în segmente cu latura de 10 cm colorate succesiv în alb și negru, jetoane numerotate de la 1 la 10 prevăzute cu suporturi de fixare (pentru precizarea plasamentului individual dar și reciproc al urmelor și obiectelor principale), cretă forestieră etc.

❖ *Compartimentul pentru executarea desenelor și schiței locului faptei.*
Conține: trusă compas, busolă, hârtie milimetrică, hârtie de calc, creioane colorate, șablon tip pentru lucrul pe hartă etc.

➤ **Trusele criminalistice specializate:**

❖ *Trusa pentru testarea stupefiantelor*, prevăzută cu reactivi pentru identificarea unor substanțe stupefiante (hașiș, marijuana, L.S.D., substanțe din grupa opiaceelor, amfetaminelor etc.);

❖ *Trusa pentru efectuarea marcărilor chimice* destinate pregătirii și realizării flagrantului (în special în cazul dării-luării de mită, al șantajului), prevenirii și descoperirii unor infracțiuni etc. Conține substanțe cum sunt: pudre fluorescente de diferite culori, (frecvent utilizat este acidul BON⁵), creioane fluorescente, pudre nefluorescente (de exemplu ninhidrina, azotatul de argint) etc.;

⁵ BON = Acidul Beta Oxi Naftoic